

заміняється на «Економіко-математичне моделювання» зі зменшенням аудиторних годин – 30/16 (max у Ф; 16/14-О).

Таким чином, формується тенденція зменшення аудиторних годин на математичну підготовку економістів в інституті. Треба підкреслити, що навчально-методична література, зростання годин на самостійну роботу не можуть компенсувати зниження рівня підготовки, тому що школа не дає достатньої математичної підготовки і не навчає самостійно працювати.

Стає питання про призначення українських дипломів економістів в Європі при такій кількості годин на математичну підготовку у вищих навчальних закладах.

Нагадаємо, що «Премія імені Нобеля з економіки» (офіційна назва Премія Шведського центрального банку з економічних наук пам'яті Альфреда Нобеля) – премія за видатний внесок у розвиток економічних наук, що є найпрестижнішою нагородою в цій галузі, найчастіше призначалась за розробку і застосування математичних методів і моделей у дослідженнях економічних систем і процесів.

*Однорог Максим Анатолійович, к.е.н., доцент,
докторант відділу теорії економіки і фінансів*

НДФІ ДННУ «Академія фінансового управління» Міністерства фінансів України

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

Використання інноваційних методів особливого значення набуває при підготовці студентів у зв'язку з тим, що випускники у своїй майбутній діяльності повинні будуть звертатися до застосування інноваційних технологій у професійній діяльності і до пошуку нових методик і прийомів. Вивчаючи досвід використання у педагогічній діяльності інноваційних методів, можна виділити їх переваги:

– вони допомагають навчити студентів активним способам отримання нових знань;

– дають можливість опанувати більш високий рівень особистої активності;

– створюють такі умови в навчанні, при яких студенти не можуть не навчитися;

– стимулюють творчі здібності студентів;

– допомагають наблизити навчання до практики повсякденного життя, формують не тільки знання, вміння та навички з навчальної дисципліни, а й активну життєву позицію.

У зв'язку з чим особливий інтерес викликають активні методи навчання, так як вони сприяють:

– ефективному засвоєнню знань;

– формують навички практичних досліджень, що дозволяють приймати професійні рішення;

– дозволяють вирішувати завдання переходу від простого накопичення знань до створення механізмів самостійного пошуку і навичок дослідницької діяльності;

– формують ціннісні орієнтації особистості;

– підвищують пізнавальну активність;

– розвивають творчі здібності;

– створюють дидактичні та психологічні умови, що сприяють прояву активності студентів.

В якості умов, що сприяють більш глибокого і осмисленого засвоєння знань і розвитку творчої індивідуальності студента, можна відзначити наступне:

– облік і використання індивідуальних особливостей і можливостей студентів;

– активне включення самого студента в процес розвитку своїх творчих здібностей;

– співтворчість викладача і студента як провідний метод освітніх взаємодій і відносин;

– діалогічна взаємодія суб'єктів навчального процесу;

– організація роботи студентів в команді, в ситуації колективного співтворчості і т. д.

З цією метою у викладанні дисциплін можливо і бажано застосування такі активні форми проведення занять, як ділові ігри, бліц-ігри, вікторини, олімпіади, тобто технологій ігрової діяльності [1, с. 33].

Сьогоднішні студенти – це майбутні фахівці і керівники. Тому вони повинні навчитися використовувати отримані теоретичні знання у своїй практичній діяльності. У вирішенні цього завдання важливу роль відіграють ділові ігри. Вони дозволяють наблизити навчання до реальних умов майбутньої діяльності студентів, активізувати навчальний процес і підвищити його ефективність.

У всіх перерахованих процесах особливої значущості набуває комунікативна діяльність викладача, в основі якої побудова міжособистісної взаємодії і відносин зі студентами, встановлення психологічного контакту з групою і з кожним студентом, а також управління спілкуванням в процесі спільної діяльності на основі співробітництва і рівноправного партнерства. Комунікативна діяльність викладача займає особливе місце в числі факторів, що стимулюють творчу активність студентів, в силу того що освітній процес немислимий без спілкування, поза встановлення різноманітних комунікативних зв'язків. Спілкування забезпечує сприятливе середовище для створення творчого характеру навчання, формує особистість студента, є одним з головних засобів впливу викладача на студента.

Щоб допомогти студентам в детальному аналізі економічних закономірностей, потрібно, насамперед, викликати у них зацікавленість до досліджуваних явищ [2]. Досить часто вивчення дисциплін проводиться з застосуванням традиційних методів викладання, таких як «класичні» лекції та практичні заняття, які зводяться до опитування студентів, заслуховування

доповідей, рефератів чи проведенні контрольних робіт. Нітрохи не применшуючи значення цих методів викладання, в даній роботі хотілося б говорити про інші «нетрадиційні», активні методи проведення теоретичних і практичних занять. Наведемо деякі, на наш погляд, цікаві варіанти:

1. Лекція вдвох передбачає наявність двох і більше викладачів і найбільш актуальна в таких випадках, коли тема досліджуваної дисципліни достатньо нудна, є дискусійною, актуальною з теоретичної та практичної точок зору, знаходиться на стику декількох наук [3, с. 210].

2. Лекція-візуалізація являє собою демонстрацію таблиць, схем, графіків з коментарями за допомогою різного типу проекційної техніки. Даний метод є зараз, напевно, одним з найпопулярніших і найбільш часто застосовуваних викладачами методів активного навчання [4, с. 207].

3. Лекція-провокація проводиться з метою активізації уваги студентів до суті викладеного теоретичного матеріалу. На початку заняття викладач попереджає слухачів про те, що в процесі лекції він умисно допустить певну кількість помилок (повідомляється конкретна цифра, але бажано не більше 5). В кінці заняття підводяться підсумки. Студенти, що найбільш точно відзначили всі помилки, заохочуються. Головні правила: помилки не робляться на візуальній інформації, в кінці заняття чітко уточнюється правильне формулювання моментів лекції, де були допущені помилки. Даний метод найбільш актуальний для тем лекційних занять, які частково вивчалися студентами на інших дисциплінах.

4. Прес-конференція являє собою заняття, де студенти письмово або усно ставлять запитання в межах теми заняття. Зазвичай даний метод застосовується з студентами старших курсів, так як припускає наявність певних знань і навичок, не завжди достатньо розвинутих у студентів більш молодшого віку. Таке заняття може бути проведено в присутності кількох викладачів. Крім того, у формі прес-конференції може проводитися і практичне (семінарське) заняття, але в ролі опитуваних вже будуть не викладачі, а один або кілька студентів. Інтенсифікація процесу навчання, обумовлена інформаційною насиченістю у

всіх областях людського пізнання реального світу, ставить перед викладачем нелегку задачу – необхідно, щоб студент у відведений навчальним планом час не тільки отримав і засвоїв максимум знань, а й навчився використовувати всі методи дослідження економічних процесів і явищ, якими на сьогоднішній день володіє наука.

Для цього викладач повинен йти від пасивних, по своїй суті, занять, коли викладаються лише «готові» знання, а переходити до активних методів навчання, що викликають інтерес до навчального матеріалу, що розвиває розумові та пізнавальні процеси. Необхідно постійно пам'ятати про те, що поганий викладач підносить істину, хороший – вчить її знаходити.

Список використаних джерел:

1. Буркова Л. Ключ до управління: Класифікація педагогічних інновацій як елемент механізму керування інноваційним процесом в освіті / Л. Буркова // Директор школи, ліцею, гімназії. 2000. – № 1. С. 31–37.
2. Вакуленко В. М. Види інновацій в освіті та їх класифікація. – К.: Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2010.
3. Бондарчук Н. В. Інноваційні технології в освіті [Електронний ресурс] / Н. В. Бондарчук, О. І. Булейко. // Педагогічний альманах. – Вінниця – 2011. – Випуск 9. – С. 207–213.
4. Стрілець С. І. Інноваційні технології і методи навчання у вищій освіті: проблеми та перспективи / С. І. Стрілець // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету / Серія: Педагогічні науки / – Чернігів: Видавничий відділ ЧДПУ, 2011. – Випуск 90. – С. 204–209.